

УДК 81'36=161.2:82-32 М.Черемшина
DOI: 10.31471/2304-7402-2024-20(74)-161-170

ЗАСОБИ УСКЛАДНЕННЯ МОДАЛЬНОСТІ РЕЧЕННЯ У НОВЕЛАХ МАРКА ЧЕРЕМШИНИ

Володимир Барчук

*Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника;
76000, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57;
e-mail: volodymyr.barchuk@pnu.edu.ua*

Мета. У статті здійснено аналіз синтаксичних засобів вираження модальності у новелах Марка Черемшини. Модальність, репрезентована в українській мові на морфологічному (грамемному) рівні і представлена категорією способу, є основою предикативності речення та формує трикомпонентну семантичну структуру разом із категоріями персональності та темпоральності. Однак модальність речення не обмежена тільки категорією способу, а підлягає ускладненню та постає як комунікативно зумовлена система засобів – модальних синтаксем. Водночас засоби експлікації модальності речення є прикметною ознакою ідіостилу автора, зокрема такого самотубного, як Марко Черемшина. Мета статті – встановити та охарактеризувати ключові засоби ускладнення модальної структури речення як особливі елементи авторського стилю Марка Черемшини.

Дослідницька методика. Ключовим методом дослідження є описовий. Під час аналізу модальної структури речення використано методичку компонентного та трансформаційного аналізу. Контекстуальний аналіз забезпечує встановлення горизонтальних та ієрархічних зв'язків між синтаксичними одиницями. Визначення найприкметніших авторських засобів модального ускладнення речення у текстах новел забезпечив кількісно-порівняльний аналіз досліджуваних одиниць.

Результати. На основі аналізу синтаксичних засобів ускладнення модальності речення встановлено, що ключовими є вставні слова, конструкції-апелятиви та модальні вигукі і частки. Визначено, що автор використовує специфічні діалектно-розмовні модальні синтаксеми, які відзначені широким спектром модальної семантики, є поліфункціональними та забезпечують стилістичну маркованість текстів автора.

Практичне значення. Матеріал дослідження представляє типологію синтаксичних засобів ускладнення модальності речення у текстах новел Марка Черемшини, забезпечує більш повне опрацювання категорії модальності, зокрема в синтаксичному вияві, кваліфікує авторські мо-

дальні синтаксеми як елементи стилю та засоби реалізації комунікативно-модальних інтенцій мовця.

Ключові слова: *категорія модальності, модальна синтаксема, модальна структура речення, вставні слова, модальні вигуки, модальні частки.*

Модальність як предикативне значення та граматична категорія має два рівні вияву: перший – вираження способу дієслівної особової грамеми – морфологічний; другий визначений додатковими модальними значеннями у межах представленої способової семантики та репрезентує синтаксичний рівень. Морфологічний рівень представлений дієслівною грамею-присудком як компонент предикативного значення речення (дворядного сполучення слів) – модальність поряд зі значеннями персональності (особовості) та темпоральності. «У традиційній граматиці категорію способу кваліфікують як самостійну тричленну дієслівну категорію, що об'єднує грамеми дійсного, умовного і наказового способу» [4, с. 256]. В іншому підході дієслівна модальна парадигма традиційно встановлюється як п'ятичленна (дійсний, умовний, наказовий, спонукальний, бажальний способи) [9, с. 387-397]. Однак очевидно, що на власне морфологічному рівні виражено тричленну опозицію способових форм і значень: дійсний, умовний та наказовий, а бажальний і спонукальний різновиди способу так чи так є варіантом наказового, який позначає ірреальну дію вольової інтенції потенційного здійснення, та диференційовані у контексті, тобто на синтаксичному рівні, за межами грамеми (див.: [там само]). Отож категорія способу у своїй варіантній реалізації спрямована у синтаксис.

Правда, у сучасних наукових концепціях способу розглядають двочленну опозицію: умовний та наказовий, наказовий виявляє значення також спонукального та бажального [5, с. 384-392]. Таким чином із граматичної опозиції вилучено значення і грамеми дійсного способу. Такий підхід порушує опертя на інваріантне значення категорії способу (реальність дії) та підважує її. Мотивація вилучення дійсного способу, опертя на обмеженість репрезентації категорії часу у грамемах способу, яка визначає, що «категорія часу «відповідальна» за оформлення реальних (об'єктивних) відношень дії або стану до дійсності», а «категорія способу спрямована на відображення ірреальних (суб'єктивних) відношень» (див.: [3, с. 95]) розхитує категорійний статус і часу, і способу, адже час виражений і грамемами майбутнього часу, ірреального за своєю граматичною природою (див.: [2]).

Попри все огляд сучасних концепцій категорії способу засвідчує, що вона поза загальними морфологічними категорійними грамемами та відповідними їм значеннями спрямована у речення, у якому представляє

широкий спектр значень: об'єктивне відображення дійсності, суб'єктивне інтерпретування подій (можливість, намір, вірогідність, необхідність, сумнів, категоричність), настанова і комунікативний намір мовця та емоційність [6, с. 306-307].

Отже, саме синтаксичний рівень забезпечує додавання до грамемного способового значення за допомогою синтаксичних засобів (у нашому випадку модальних синтаксем) семантико-функціональних варіантів модальної семантики та ускладнює модальний аспект предикативності. Оскільки відображення мовою дійсності й на граматичному рівні антропоцентричне, то модальне ускладнення семантики речення виявлене як інтенція мовця.

У пропонованій розвідці робитимемо акцент на синтаксичних засобах вираження модальності. Наприклад, традиційно до таких засобів відносять вставні слова. Правда, не всі вставні конструкції виражають модальність; маємо на увазі, наприклад, конструкції, що забезпечують зв'язність висловлення чи когерентність тексту (*отже, насамкінець, до речі* і под.). Натомість конструкції зі значенням констатуючої, гіпотетичної модальності, евіденційні засоби, засоби активізації уваги та емоційно-оцінні мають широку модальну градацію: від ядра до периферії модальної семантики. До синтаксичних засобів ускладнення модальності належать окремі види вставлених одиниць.

Теоретичною проблемою в опрацюванні пропонованого матеріалу є обсяг модальних засобів та їхній статус. Питання ж зв'язку модальних синтаксичних елементів із предикативним центром речення (наприклад, традиційна граматики виводить вставні слова за межі складу речення) уже було аспектом дослідження новелістики Марка Черемшини [1].

Вибір теми та аспекту опрацювання текстів Марка Черемшини зумовлений тим, що багате діалектне та розмовне мовлення його творів дає ширший і різноманітніший в окремих різновидах матеріал із високою частотністю вживання конструкцій ускладнення модальності речення. Невипадково ми уже звертались до цього аспекту мови творів Марка Черемшини, правда, вужче, тільки щодо вставних конструкцій [там само].

Ще одним теоретичним аспектом пропонованого матеріалу є апробація концепції модальності способу з погляду інваріантного значення категорії, яке кваліфіковане як реальність дії. Під цим кутом зору засобами ускладнення модальності речення будуть усі форми, що стосуються значення реальності / ірреальності дії.

Серед засобів ускладнення модальності речення у новелах Марка Черемшини найбільш частотними та визначальними з погляду ідіостилію є такі синтаксичні засоби: вставні слова, зокрема гіпотетичної модальності (*віді, відай, видко, мабуть, може*): *Корові привиділося, мабуть, що*

то Фенчучка йде її доїти та несе пашу, бо то якраз час до видую, а маржинка свій час знає; **Відай**, вони тих сімох колядників по селу водять, **відай**, їх коляду леліють; конструкції-апелятиви (привернення чи активізація уваги співрозмовника) (*ади, а дивіт, дивіть, дивітси, видів-єс, чуєш і под.*): **Дивітси**, люди, покаяніє, та абисте дітям своїм заказували підносити руку на пана вахміця; модальні слова, зокрема широко представлені модальні вигуки і частки, які є або самостійними модальними компонентами, або приприсудковими чи вжитими у комплексі із іншими модальними засобами: *мої, ей, ану і под.*: **Ей**, брачіку, був один такий чєс, шо і я хотів єму так сказати. Їхнє значення визначене мовленнєвими чинниками, зокрема контекстом комунікації, пресупозицією, має спектр модальної градації.

Розгляньмо указані різновиди синтаксичної модальності, які взаємодіють із морфологічно репрезентованою модальністю способу та диференціюють її аспекти. Водночас актуалізуємо стилістичний аспект використання засобів ускладнення модальності речення, адже художні тексти Марка Черемшини є впізнаваними, відзначені ідіостилем автора, який серед інших засобів помітно формують і модальні синтаксеми.

Вставні слова типово представлені діалектною синтаксемою гіпотетичної модальності (основне значення) *віді*: – *Пусте тобі, Юсипку, в голові! Таже то чоловік, віді, не з кременя, а вночі передрегне ті наскрізь; – Віді, не зайду 'д нему, віді, не збірую.*

Наведені приклади засвідчують два різновиди модального значення вставного слова *віді*: констатуючої та гіпотетичної модальності. Правда, констатуюча модальність поєднана із гіпотетичною, однак указує не стільки на припущення мовця щодо повідомлюваного факту, а на його незаперечну істинність. Отож перший приклад ілюструє значення констатуючої модальності, а другий – гіпотетичної.

Значення гіпотетичної модальності виражене як непевність чи припущення: *Темно-си, єк у розі, віді, буде дощ, – розпочав Юсип; Він спав, а тепер убираєси, вже, віді, лагодитси йти 'д вам на контролю, та тіму я прибіг дати вам знати; А дивіт, єк обмінився на твари, та й, віді, й бесіду відобрало, – притакував дехто.* Значення констатуючої модальності указує на ствердження мовцем факту, що постає у його сприйнятті як дійсний: *Тото буде так, проше пана, що кум, віді, порушивси при тачці, бо то є усілякі ковбки, один лекий, що двох-трьох возме, а другий такий, що й десятьох йго не підойме...* Подано більш розлогий контекст задля вказівки на ключову синтаксичну ознаку, що часто супроводжує вставне слово констатуючої модальності, – складнодворядне речення причини, яке обґрунтовує твердження мовця. Або: *Лиш Шепетарючки тут не видко. Віді, вона світим не потребує, бо пишина та красна над усю челядь.* Обґрунтування може мати форму вторинного присудка,

ужитого зі значенням причини: **Віди**, *заклев го хтось у погану годину, шо таку тежку лежу має, **віди**, уколів когос у церквах, свічки не даючи, – узнавав *війт*, до куми звертаючись. Модальність ствердження увиразнює дієслівна лексема слів автора *узнавав*.*

Значення гіпотетичної модальності виражає й вставне слово *видко*, що є фонетичним варіантом тотожної модальної синтаксеми сучасної української мови *видно* (СУМ подає слово *видко* як розмовне [6, т.1, с. 389]): *Одні лишень рами, шо, **видко**, вийшли з-під майстерського гуцульського долота, додавали йому поваги й приманювали око; Хлопці гризли пальці і дивилися на злісного Михайла, а вуйко Мартинюк відгадував, шо вони, **видко**, не хотять їхати до шкіл, коли так мовчуть*.

Наведені приклади вираження гіпотетичної модальності представляють імовірність дії. Вставне слово *може* додає до семантики ймовірності значення очікуваності, надії мовця на реальність бажаної дії (події). Таким чином, у Марка Черемшини вставне слово *може* уживається не тільки як вказівка на можливість дії, а й на її очікуваність: *А, **може**, господь даст, шо мій Петрик на попа вивчѣтси, то буде за вас служби правити, будут вам карби даровані; Скажи мені, сонечко, ти божже очко, чи видиш ти мого Юрійка золотого? **Може**, десь далеко на чужій царинці, хоть на полонинці, хоть на дарабі, на бистрій річці, хоть на широкім лані?; „Беру, каже, свій кріс та свого коня, **може**, борше тоту Україну виборемо”*.

Модальність вставних слів постає як синтаксично репрезентоване значення, яке виражене чи увиразнене засобами предикативної сфери речення. У новелах Марка Черемшини вставні слова функціонально доповнені і структурними компонентами пропозиції, і ширшим контекстом. Це дає можливість розширити спектр модальних функцій вставних слів. З одного боку, вставні слова апелятивного типу, спрямовані на актуалізацію уваги мовця, не виявляють власне модального значення, а з іншого, – указують на реальність повідомлюваного для мовця, яку він у такий спосіб утверджує у співрозмовника як учасника події. Такою функціонально-семантичною спроможністю відзначене модальне слово *аді* (*адім*):– *Ей-га, ти задрімав, хлопче, попи, **аді**, вже службу правлѣт!; Ба, шо ти, душко, принесла своїй нени? – **Аді**: писаночки красні;– Кажут, шо **адім**, за тоту Україну*.

У СУМ слово *ади* (*ади-но*) типологічно визначено як вигук (діалектне) [8, т.1, с. 20]. Наведені ж приклади свідчать, що синтаксема *аді* має виразну модальну функцію – вказує на реальність дії через ствердження, визначаючи позицію слухача як учасника і свідка повідомлюваної події. Очевидно, за походженням це слово віддієслівне, утворене від конструкції, що поєднує частку та наказову форму дієслова: *а дивітьсѣ*; має виразний апелятивно-демонстративний характер: *Таже, **аді**, приссавси до*

корови ек кліщ та на пни обкрадає, – виповідала верескливо Фенчучка; Аді, їкос ані грім не вбиває, ані нічого не береси, а Бог з гори дивитси.

У випадку первинної ролі вставного слова-апелатива *аді* (дивіться, бачите) актуалізовано зорове сприйняття повідомлюваного мовцем: *Ваш сардак тай сорочка, ненин кіптар, опинка та сорочка, наші кожушинки та сорочічки, обі верітці, вузлик муки, бербеничка з огірками, Анниччина хустка та ваші, **аді**, постолі; Тоді Газдині розступалися перед церквою і робили воякам дорогу та жалували їх, що такі темнолиці, голодні, дрантиві, – бадіки поморгували на себе: „**Аді**, йдут смучі цуріки”;* ***Аді** лежит за деком онде, доходить бідник!* Модальність таких вставних синтаксем імплікує ствердження опосередковано: дивіться (бачите): це реальність.

Однак у більшості випадків вставна синтаксема *аді* вжита для привернення уваги загалом: ***Аді**, Юсип заштрик тепер біду, та не знати, ци вийде припону, – заговорив війт до гурту, показуючи рукою на Юсипа; **Аді**, дуріют селі так, ек си дуріє: спровадили собі вчера музику з міста, та музика грає, вони: шо п'ють, шо гуляють, шо най не кажу!* У такій функції синтаксема *аді* має виразне модальне значення ствердження. Варто зауважити, що така модальна одиниця має переважно пресупозитивну позицію у реченні, детермінуючи його усе модальне значення. Багатство таких вставних апелативів у Марка Черемшини зумовлене великою кількістю діалогів, що репрезентують виразний емоційно-образний розмовний стиль.

Варто зауважити, що вигукова функція синтаксеми *аді* у Марка Черемшини рідкісна, водночас вона функціонально тотожна ролі вставного слова у такому варіанті значення: хіба не бачите, хіба не знаєте; фіксуємо поодинокі приклади: – *Вуйно, та це вуйків Петро! – Котрого вуйка? – **Аді**, вітів Петро!; **Адіт**, таке воно мале та невидне, а стариню завстидала!; – **Аді**, вуйко віт покійний, не такі страшні, ек ти, Петре, – не виходила з дива Анничка.* На вигукову роль слова *аді* указує контекст: окличні речення (перший і другий приклади), коментар до прямої мови: *не виходила з дива* (другий приклад).

Інші уже згадані конструкції-апелативи (*дивіть, а дивіт, видів-єс, чуєш*) є поодинокими: ***Дивіть**, хитається межі горами, гей дубова колиска у віночку, чічки розкидає; **Дивітси**, шінуйте пана вахміця, абисте котрий не поацили таке, ек Юсип; Ей, не дуже вона важка, та не дуже легка, **видів-єс**, шо то саме залізо: штиці залізні, дерлик залізний, лиш на колесах зверху шос таке, ек памтух; **Чуєш**, Ю', твій верьх у хаті!*

Охарактеризовані вставні конструкції є синтаксичним засобом вираження вірогідності чи реального здійснення дії: гіпотетична та констативна (стверджувальна) модальність.

Вставлені конструкції є додатковим засобом вираження констатуючої модальності, часто уживаються у контексті із вставними: – *Адін, мої парафіяни, я лишень в сорочці і – не до вашого гонору кажучи – у покринцях, а нагавиць нема та й кабату нема; Так таки сталоси на її слові, дав би їй Біг царство небесне!* Такі одиниці виконують модальну функцію з огляду на пояснення, обґрунтування, підтвердження події, що виражена у реченні, у якому вжито вставлену конструкцію. У першому випадку вставлена конструкція має на меті ствердити незвичайну з погляду пересічної ситуації подію; у другому випадку коментар-згадка про покійну дружину підтверджує актуальність її застереження.

Вигукові синтаксеми складають велику групу одиниць різнотипних за функцією і семантикою. Їхня модальна спроможність зумовлена тим, що вигуки здебільшого стосуються змісту усього речення, із яким пов'язані, отже, можуть впливати на значення повідомлюваного, з іншого боку, окремі різновиди вигуків є виразниками інтенції мовця, зокрема власне модального характеру, наприклад, спонукання, чи додаткового модального, наприклад, емоційно-оцінного. Отже, вигукові синтаксеми у модальній функції виражають спонукальне значення. Це засвідчує вигукове слово *мой*. У СУМ зазначено, що воно уживається при звертанні до людини (діалектне) [т. 4, с. 781]. Модальність вигука має широкий спектр відтінків, однак функція емоційної актуалізації та водночас апеляції до слухача є, за нашими спостереженнями, основною: *Мой! тебе раз навчу! Насте! йди-ко принеси ножиці хати; „Та же ти, мой, убив свого дедю своїми темними каглами!”*. У наведених прикладах вигук *мой* як модальний засіб виражає обов'язковість, беззаперечність дії, декларованої мовцем (перший приклад) та певність твердження, його істинність (другий приклад). У обидвох випадках вигук функціонує як засіб констатуючої модальності.

Розмовний стиль, діалектне мовлення, висока емоційність діалогів зумовлюють нагромадження модальних засобів, які творять складну і насичену палітру відтінків значення: *...удавав дедю: „Мой, хло', ану, барди руки та січіть ріще! Ану, маржині їсти дайте, ану, поліг обертайте, ану, хутко, живо, раз-два!”; На тото сестра Єлена убирала ненину хустку і боронила: „Мой, Ю', уступиси від дітей, най сили набирают!”*

Поданий контекст засвідчує, що вигук *мой* типово у Марка Черемшини уживається у модальному комплексі: вокатив (узагальнений – *хло'* та конкретний – *Ю'*), форми наказового способу дієслів-присудків (*січіть, дайте, обертайте, уступиси*), спонукальна частка *ану*. У СУМ слово *ану* кваліфіковано як спонукальний вигук [8, т. 1, с. 52]. Очевидно, така кваліфікація дублює трактування у словнику Б. Грінченка [7, т.1, с. 8]. Однак спостереження над контекстом уживання слова *ану* засвідчують його функцію спонукальної частки, що уживається із дієсловом у нака-

зовому способі задля трансформації модального комплексу із власне наказового у спонукальний, інколи із відтінком прохання: – *Мой, Ю', ану скажи кого тепер видиш?*; – *Ану перехрестиси, Юсипку!* – *Ану віговори Оченаш, то зараз ті лекше стане*; – *Ану вгадайте, вуйно, хто йде до нас?* – *Ба хто би, ек не кучмарі?*

У наведених прикладах коректно уживати слово *ану*, не виділяючи комами; така редакція у краківському виданні творів Марка Черемшини [11]. Натомість у двотомному виданні творів автора пунктограми (коми) кваліфікують слово *ану* як вигук [10], очевидно, на підставі інтерпретації у СУМ. Роль частки підтверджено у випадках уживання варіантів синтаксеми *ану*: *Ану-ко скорнейси, куме, та покушейцеї чемериці, подекуєш мені та цьому газді з далекої України*.

Якщо слово *ану* виконує роль вигука, його у краківському виданні пунктуаційно виділяють: *Тоді Філіп на вікні сперся, зубами заскреготав:– Ану, робіт оцій бабі авус, вона мені дитину споганила*.

Найчастіше модальний вигук уживається у препозиції, однак трапляються варіанти уживання його в інтерпозиції: „*Ти, мой, так вартуєш косяол? Ти знаєш, шо прийшов, – каже, – на контролю?*”

Інші емоційно-оцінні вигуки є типовими та уживаються спорадично: – *Еге-е-е! То такої пішло, Лукинку?* – *загули зацікавлені бадіки з усмішкою на устах*. – *Такої, брачіки, такої*; – *Ой, де ж я, газдики, з вами піду, коли-сми не годна!*; – *На маєш!* *Ек би не був сумар, то не дав би шустку задурно*.

Оскільки новели Марка Черемшини відображають народне життя та розмовне мовлення покутського села, то маркованим з цього погляду засобом є частка *бігме* («уживається для підтвердження чого-небудь або запевнення в чомусь і т. ін.» [8, т. 1, с 175]). Ця частка має виразне значення констатативної модальності та є засобом впливу на співрозмовника як підтвердження незаперечності повідомлюваного: – *Бігме, кривоустий, Газду мені стратив!*; „*Мой брє, – сказав бих, – у мене жінка Газдиня, з шандарямине тримає*”, – *бігме, сказав бих; Лишім тото, брачіку Луки, ще, віді, є на небі єкийс бог, бігме, є, там дістанемо лішу плату, – перервав Юсип*.

Частка *бігме* може уживатися у ролі вигука, зокрема в ускладненій конструкції: – *Але бо бігме! Він вартує церкву, а дома дес „когут” газдує!* – *додав керманич, що простягнувся на камінню, поправив головах кожушину обернувся на другий бік*.

Ключовими засобами ускладнення модальної структури речення у новелістичних текстах Марка Черемшини є такі модальні синтаксеми: вставні слова, конструкції-апелятиви, частки та вигуки. Варто зауважити, що ці засоби насичують структуру діалогів та забезпечують вираження широкого спектра модальності та емоційності. Комплекс модаль-

них синтаксем маркований діалектно-розмовним стилем, за типологічною належністю є різноманітним та багатшим, ніж фіксують тлумачні словники, а у тексті новел автора натрапляємо на нагромадження указаних засобів для передачі народного мовлення, що насичене емоційністю та багатством відтінків модальної семантики.

Література

1. Барчук В.М. Семантико-синтаксична структура вставних конструкцій у новелах Марка Черемшини. *Семантика мови і тексту. Зб. Статей VI Міжнародної конференції*. Івано-Франківськ: Плай, 2000. С. 35-38.
2. Барчук В. Формальна та функціонально-семантична співвіднесеність категорій часу та способу в українській мові. *Українська мова*. 2011. № 4. С. 77-84.
3. Вихованець І.Р. Частина мови в семантико-граматичному аспекті. Київ: Наукова думка, 1988.
4. Вихованець І., Городенська К. Теоретична морфологія української мови. Київ: Українське видавництво «Пульсари», 2004.
5. Граматика української літературної мови. Морфологія (автори: І.Р.Вихованець, К.Г.Городенська, А.П.Загнітко, С.В.Соколова; за ред. К.Г.Городенської). Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017.
6. Мірченко М.В. Система синтаксичних категорій. Луцьк, 2004.
7. Словарь української мови / упоряд. Б.Грінченко: у 4 томах. Київ, 1907-1909.
8. Словник української мови: в 11 томах. Київ, 1970-1980.
9. Сучасна українська літературна мова. Морфологія / за ред. І.Білодіда. Київ : Наукова думка, 1969.
10. Черемшина Марко. Твори в двох томах. Київ: Наукова думка, 1974.
11. Черемшина Марко. Вибрані твори. Краків: Українське видавництво, 1940. <https://diasporiana.org.ua/proza/cheremshyna-m-vybrani-tvory/>

THE MEANS OF THE COMPLICATING SENTENCE MODALITY IN MARKO CHEREMSHYNA'S NOVELS

Volodymyr Barchuk

*Vasyl Stefanyk Precarpathian National University;
76000, Ivano-Frankivsk, Shevchenka St., 57;
e-mail: volodymyr.barchuk@pnu.edu.ua*

***Aim.** The article analyzes the syntactic means of expressing modality in Marko Cheremshyna's short stories. Modality, expressed in the Ukrainian language at the morphological (grammeme) level and represented by the*

category of mood, is the basis of the predicativity of the sentence and forms a three-component semantic structure together with the categories of personality and temporality. However, the modality of the sentence is not limited only to the category of mood, but is subject to complication and appears as a communicatively determined system of means – modal syntaxeme. At the same time, the means of explicating the modality of the sentence are a characteristic feature of the author's idiosyncrasy, in particular such an original one as Marko Cheremshyna's. The purpose of the article is to establish and characterize the key means of complicating the modal structure of the sentence as special elements of Marko Cheremshyna's authorial style.

Methods. *The key research method is descriptive. During the analysis of the modal structure of the sentence, the method of component and transformational analysis was used. Contextual analysis ensures the establishment of horizontal and hierarchical connections between syntactic units. The determination of the most noticeable authorial means of modal complication of the sentence in the texts of short stories was provided by the quantitative and comparative analysis of the studied units.*

Results. *Based on the analysis of syntactic means of complicating the modality of a sentence, it was established that the key ones are interjections, constructions-appellatives and modal exclamations and particles. It was determined that the author uses specific dialect-colloquial modal syntaxemes, which are marked by a wide range of modal semantics, are multifunctional and provide stylistic marking of the author's texts.*

Practical significance. *The research material presents a typology of syntactic means of complicating the modality of a sentence in the texts of Marko Cheremshyna's short stories, provides a more complete study of the category of modality, in particular in syntactic expression, qualifies the author's modal syntaxemes as elements of style and means of implementing the speaker's communicative-modal intentions.*

Keywords: *category of modality, modal syntaxeme, modal sentence structure, interjections, modal exclamations, modal particles.*